

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-6-020

(Ortak Girişim)

Karar Sayısı : 22-27/435-178

Karar Tarihi : 16.06.2022

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Şükran KODALAK, Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Cengiz ÇOLAK, Berat UZUN,

B. RAPORTÖRLER : Elif Nurdan ŞARBAK, Yavuz Mahmut ŞİMŞEK, Büşra ALKAN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: - Itochu Corporation

Temsilcisi: Av. Sabiha ULUSOY

Orjin Maslak Eski Büyükdere Caddesi No:27 K:11 Maslak
34485 Sarıyer/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Isuzu Leasing Services Limited, Isuzu UMAX Corporation ve UD Financial Services Corporation'ın ortak kontrolünün Itochu Corporation ve Isuzu Motors Limited tarafından devralınması işlemi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 13.04.2022 tarih ve 27211 sayı ile intikal eden ve 15.06.2022 tarih ve 28876 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 15.06.2022 tarih ve 2022-6-020/Öİ sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, dosya konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Yapılan başvuruda Isuzu Leasing Services Limited (ILS), Isuzu UMAX Corporation (UMAX) ve UD Financial Services Corporation (UDFS)'nin ortak kontrolünün Itochu Corporation (ITOCHU) ve Isuzu Motors Limited (ISUZU) tarafından devralınması işlemine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ (2010/4 sayılı Tebliğ) çerçevesinde izin verilmesi talep edilmektedir.
- (5) Bildirim konusu işlemin temelini, 22.03.2022 tarihli Hisse Devir Sözleşmesi ve Hissedarlar Sözleşmesi oluşturmaktadır. Öncelikle ITOCHU, Isuzu Motors Sales Limited¹ (IMS) üzerinde sahip olduğu %(.) oranındaki hissesini, IMS'in %(.)'ine ve tek kontrolüne sahip olan ISUZU'ya devredecektir. Ayrıca, ILS'nin hisselerinin ITOCHU tarafından devralınmasından önce ILS, UDFS'nin hisselerinin tamamını, ISUZU tarafından kontrol edilen bir iştirak olan UDT'den² devralacaktır. ILS, UMAX ve UDFS hâlihazırda ISUZU tarafından tek kontrol edilmekteyken, planlanan işlemle birlikte ITOCHU, ILS'nin %(.)'unu ve UMAX'in %(.)'unu, ISUZU ise ILS ve

¹ İşlem taraflarınca belirtildiği üzere IMS, ILS ve UMAX'in %(.)'üne sahiptir. IMS, Japonya'da kamyonların ve diğer ticari araçların toptan satışında faaliyet göstermekte ve Türkiye'de faaliyeti bulunmamaktadır.

² UDT, küresel çapta kamyonların ve diğer ticari araçların üretimi ve perakende satışında faaliyet göstermekte ve Türkiye'de faaliyeti bulunmamaktadır.

UMAX'teki %(.....) oranındaki hissesini IMS aracılığıyla elinde tutacaktır³. Bu çerçevede işlem taraflarınca; ILS, UMAX ve ILS'nin tamamına sahip olduğu bir iştiraki olarak UDFS üzerinde, ISUZU ve ITOCHU'nun ortak kontrole sahip olacağı bildirilmiştir.

- (6) 2010/4 sayılı Tebliğ 5. maddesinin ilk fıkrasının (b) bendine göre, “*Bir veya daha fazla teşebbüsün tamamının ya da bir kısmının doğrudan veya dolaylı kontrolünün, hisse ya da mal varlığının satın alınmasıyla, sözleşmeyle veya diğer bir yolla bir ya da daha fazla teşebbüs veya hâlihazırda en az bir teşebbüsü kontrol eden bir ya da daha fazla kişi tarafından devralınması*” işlemi 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında devralma sayılmaktadır.
- (7) Ayrıca, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin üçüncü fıkrası ise “*bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir*” hükmünü içermektedir. Anılan hüküm uyarınca dosya konusu işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma işlemi sayılabilmesi için i) ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması ve ii) ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık (tam işlevsel) olarak ortaya çıkması şeklinde iki unsurun birlikte sağlanması gerekmektedir.
- (8) Bildirim konusu işlemin gerçekleşmesi için Bildirim Formu'nda belirtildiği üzere; Hissedarlar Sözleşmesi'nin 3. maddesine göre, ISUZU ve ITOCHU'nun her ikisinin de ILS'nin ve UMAX'ın 2022 mali yılından 2026 mali yılına kadar olan beş yıllık iş planında ve bu dönemden sonraki beş yıllık iş planında anlaşmaları gerekmekte; gelecek beş yıllık iş planında anlaşmamaları halinde, anlaşmazlığı üç ay içinde iyi niyet ile ITOCHU ve ISUZU arasındaki görüşmelerle çözmeleri ve mümkün olan en kısa sürede anlaşmaya varmak için çaba göstermeleri gerekmektedir. İlâveten Hissedarlar Sözleşmesi'nin 4(6) numaralı maddesinde; sermaye fonlarının miktarında azaltma, önemli işin önemli ölçüde askıya alınması veya feshedilmesi, önemli bir iş için görev verilmesi veya alınması, üçüncü tarafa yapılan önemli bir yatırım (üçüncü tarafın hisselerinin satın alınması dâhil) yapılması, vaka başına (.....) Yen'i aşan bir maliyetin ödenmesi hususlarında kilitlenme olduğunda ana teşebbüslerin sadece birisinin belirleyici oyunun bulunmadığı, bu nedenle tarafların işbirliği içinde olması gerektiği belirtilmektedir. Diğer yandan, ILS bakımından yönetim kuruluna ISUZU tarafından (.....) aday ve ITOCHU tarafından (.....) aday gösterileceği, UMAX bakımından ise yönetim kuruluna ISUZU tarafından (.....) aday ve ITOCHU tarafından (.....) aday gösterileceği sözleşme hükümlerince düzenlenmiştir. Böylece üst yönetiminin yapısını ana teşebbüslerin birlikte belirleme gücü bulunmaktadır. ISUZU'nun yanı sıra ITOCHU'nun da stratejik kararları veto edebilmesini sağlayan hakları ile ortak girişimler üzerinde ortak kontrol bakımından azınlık hissedarların haklarının ötesine geçtiği ve bu hakların ortak girişimlerin stratejik kararları veto etmesine imkân sağlayan özel haklar niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. Zira Cevabi Yazı'da da belirtildiği üzere ortak girişimler üzerinde ITOCHU ve ISUZU dışında hissedar bulunmamakta ve stratejik kararların alınmasında her iki hissedarın da onayı gerekmektedir. Buna ilâveten, bildirim kapsamında UDFS hakkında ortak kontrole ilişkin yapılan açıklamalara göre, ana teşebbüslerin UMAX ve ILS'nin ortak kontrolünü devralacağı ve işlem esnasında UDFS'nin, ILS'nin %(.....) iştiraki olması sebebiyle,

³ Bu kapsamda bildirim konusu işlem öncesinde, ilk olarak ILS, UDFS'nin hisselerinin tamamını, UDT'den devralacaktır. Ayrıca ITOCHU, IMS üzerindeki hissesini ISUZU'ya devrederek ISUZU, IMS'in tamamına sahip olacaktır. Cevabi Yazı'da yer verildiği üzere, temel olarak birbirine bağlı işlemlerle mümkün olan söz konusu işlem dizisi, yalnızca ISUZU'nun kurum içi yeniden yapılandırmasıyla ilgilidir ve herhangi bir kalıcı kontrol değişikliği doğurmamaktadır. Yine Cevabi Yazı'da, işlem sonucunda ILS ve UMAX üzerinde kalıcı kontrol değişikliği doğuran işlemin ise tek bir işlem olduğu ifade edilmiştir.

UDFS'nin ortak kontrolünü ILS aracılığıyla ellerinde bulunduracağı ifade edilmiştir. Bu hususlar dikkate alındığında, ITOCHU ve ISUZU'nun ortak girişim şirketleri üzerinde ortak kontrole sahip olacağı değerlendirilmektedir.

- (9) Bildirim Formu'nda yer verilen bilgilere göre; ILS, UMAX ve UDFS hâlihazırda kendi müşterilerine ve yeterli insan ve sermaye kaynaklarına sahiptirler. ILS ve UMAX işlemin tamamlanmasının ardından da işini kalıcı olarak yürütmek için finans ve işe alım dâhil olmak üzere gerekli varlıklara ve çalışanlara ilişkin yeterli kaynaklara sahip olacaktır. ILS ve UMAX'ın çalışanlarının büyük çoğunluğunun ayrı ayrı ILS ve UMAX tarafından istihdam edildiği, ILS'in çalışanlarının toplam sayısının (.....)'a tekabül ettiği ve yalnızca (.....) çalışanın ITOCHU ile ISUZU tarafından istihdam edildiği, UMAX'ın toplamda (.....) çalışanın bulunduğu ve yalnızca (.....) adet çalışanın ISUZU tarafından görevlendirildiği ifade edilmiştir. Ayrıca üçüncü taraflar aracılığıyla bünyelerine çalışan almakta ve kendi çalışanlarını istihdam etmekte serbest oldukları belirtilmiştir. Bildirim Formu'ndaki açıklamalar dikkate alındığında, ILS ve UMAX'ın pazara erişimleri ve pazarda kendi varlıkları mevcuttur ve söz konusu şirketlerin faaliyetleri yalnızca ana şirketlerin ticari faaliyetlerine bağlı değildir. ILS ve UMAX, bağımsız olarak doğrudan faturalandırdıkları kendi müşterilerine sahiptirler ve kendi satış faaliyetlerini sürdürdükleri departmanları mevcuttur. Ana şirketlerin, genel stratejiyi belirleme dışında fiyatlandırma, pazarlama ve ticari politikanın belirlenmesi gibi hususlara ilişkin herhangi bir katılımı yoktur. Cevabi Yazı'da ILS ve ISUZU arasındaki satış ilişkileri bakımından ILS'in ISUZU'ya mali yılı itibariyle yaklaşık (.....) TL satış yaptığı, ILS'in çoğunluğu (.....) olmak üzere toplam yaklaşık (.....) TL ciroya sahip olduğu göz önünde bulundurulduğunda, ISUZU'ya yapılan satışlarının, ILS'in toplam satışlarının %(.....) oranında bir kısmına tekabül ettiğinin tahmin edildiği belirtilmiştir. İlgili işlem sonrasında ILS'nin finansal hizmetlerini ISUZU bayileri dışındaki müşterilere de sunmakta serbest olacağı ifade edilmiştir. Ayrıca ortak girişimler herhangi bir süre olmaksızın kalıcı bir şekilde faaliyetlerini sürdürmeye devam edeceklerdir. Buna ilaveten bildirim kapsamında, UDFS'nin hâlihazırda hissedarlık ilişkileri haricinde ana teşebbüsler olan UDT ve ISUZU'dan bağımsız olduğu ve ana teşebbüslerin UDFS'nin hisselerinin ILS tarafından devralınmasından sonra da UDFS'nin bu işlevini korumayı planladığı ifade edilmiştir. Ayrıca UDFS'nin kalıcı olarak yeterli sermaye ve çalışana sahip olacağı ve faaliyetlerini işlem sonrası hissedarlık ilişkileri haricinde ITOCHU ve ISUZU'dan bağımsız olarak yürüteceği, böylece UDFS'nin tam işlevsel bir teşebbüs olarak kalacağı belirtilmiştir. Söz konusu açıklamalar doğrultusunda, UDFS'nin de ana teşebbüslerin ortak kontrolünde olacağı ve ana teşebbüslerden bağımsız şekilde faaliyet göstereceği anlaşılmaktadır.
- (10) Sonuç olarak, işlem neticesinde devralma işleminin gerçekleşmesi ile birlikte ITOCHU ve ISUZU'nun ortak kontrolüne geçecek olan ortak girişim şirketlerinin kontrol yapısında kalıcı değişiklik meydana gelecek olması nedeniyle ilgili işlem 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralma işlemidir. İşlem taraflarının ciroları 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen eşikleri aştığından, işlem izne tabidir.
- (11) ILS, ticari araç kiralama ve ticari araç bakım hizmetleri alanında faaliyet göstermekte ve hizmetlerini esas olarak Japonya'daki Isuzu markalı araçlara sunmaktadır. UMAX, Japonya'da kamyon müzayede işini yürütmekte, kullanılmış kamyonları alıp ülke çapında satmakta ve sadece Japonya'da olmak üzere, kullanılmış kamyonlar için çevrim içi ticaret hizmeti sunmaktadır. UDFS ise ticari araç kiralama ve ticari araç sözleşmeleri hizmetleri sunmaktadır. Söz konusu ortak girişim şirketleri Türkiye'de herhangi bir faaliyette bulunmamakta ve Türkiye'den ciro elde etmemektedirler.

- (12) Bununla birlikte ortak girişim taraflarından ITOCHU; tekstil, makine, metaller, mineraller, enerji, kimyasallar, gıda, bilgi ve iletişim teknolojileri, gayrimenkul ve finans gibi ürünlerin deniz aşırı ticareti, ithalat/ihracatı, yerel ticaretinin yanı sıra Japonya'da ve deniz aşırı ülkelerde iş yatırımlarında hizmet sunmakta, Türkiye'de ise otomotiv bileşenleri ve yedek parçalar alanında ANADOLU ISUZU aracılığıyla faaliyet göstermektedir. Bir diğer ortak girişim tarafı olan ISUZU ise yeni kamyonların, römorkların, otobüslerin ve diğer motorlu taşıtların toptan satış ve dağıtımında, ayrıca motor bileşenlerinin üretimi ve tedarikinde faaliyet göstermekte; Türkiye'de ise ANADOLU ISUZU aracılığıyla araç ve yedek parça satmaktadır.
- (13) Yukarıda yer verilen bilgiler ve bildirim kapsamında sunulan açıklamalar çerçevesinde; ortak girişimlerin, Japonya'da yerleşik oldukları, Türkiye'de herhangi bir faaliyette bulunmadıkları ve gelecekte de faaliyette bulunmayacakları anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, ortak girişimler ile ITOCHU ve ISUZU'nun faaliyetleri arasında Türkiye'de herhangi bir yatay veya dikey örtüşmenin bulunmayacağı, dolayısıyla etkilenen pazardan söz edilemeyeceği değerlendirilmektedir. Yine işlem taraflarınca sunulan bilgilere göre, küresel ölçekte ortak girişimlerin faaliyetleri ile ITOCHU ve ISUZU'nun faaliyetlerinin aynı olmadığı, bu sebeple yatay örtüşmenin bulunmadığı, dikey ilişkinin ise oldukça sınırlı olduğu anlaşılmaktadır⁴.
- (14) Söz konusu dosya bakımından ana teşebbüslerin Türkiye'de ortak girişimlerin faaliyet gösterdiği ilgili pazarlarda veya alt/üst pazarlarda faaliyet göstermemesi ve ortak girişimlerin Türkiye'de herhangi bir faaliyette bulunmayacak olması sebebiyle, dosya konusu işlem bakımından herhangi bir koordinasyon riski bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.
- (15) Sonuç olarak, söz konusu işlem bakımından herhangi bir etkilenen pazarın bulunmaması nedeniyle, bildirim konu işlem ile 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun ortaya çıkmayacağı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

⁴ Taraflarca belirtildiği üzere; ITOCHU'nun yaklaşık %(.....) hissesine sahip olduğu Tokyo Century, ticari araç kiralama hizmetleri sunan Nippon Car Solutions Co. Ltd.'nin (NCS) %(.....) hissesine sahiptir. Ancak, NCS ağırlıklı olarak binek araç kiralama hizmetleri sunmaktadır ve kendi genel faaliyetleri içerisinde ticari araç kiralama hizmetlerinin yüzdesi sınırlıdır. Ek olarak, ticari araç kiralama hizmet sağlayıcıları kullanılmış ticari aracı satmak için kamyon müzayede hizmetini kullanabilmektedir. Bu durumda NCS ve UMAX arasında dikey bir ilişkiden bahsedilebilecekse de NCS'ye ait ticari araçlar, UMAX tarafından yürütülen kamyon müzayedelerinde satılan tüm araçların çok küçük bir yüzdesini oluşturmaktadır. İlaveten ticari araç kiralama hizmeti sağlayıcıları, kullanılmış ticari araç bayiliği (UMAX dâhil) yapan firmalara kullanılmış ticari araç satılabilmektedir. Bu durumda NCS ve UMAX arasında dikey bir ilişki oluşabilecek ancak, kullanılmış ticari araç pazarında NCS tarafından satılan kullanılmış ticari araç yüzdesi oldukça düşük olduğundan ve Japonya'da UMAX dışında çok sayıda kullanılmış ticari araç bayisi bulunduğundan herhangi bir girdi/müşteri kapatma riski mevcut değildir.